

CIRCULAR CITY

Maja Djolić, Aleksandra Vučinić, Nataša Atanasova and Günter Langergraber

Book title: Circular City

Authors: Maja B. Đolić, Aleksandra Vučinić, Nataša Atanasova and Günter Langergraber

Translated into Montenegrin by: Jelena Lazarević, Biotechnical faculty, Podgorica, Montenegro

Illustrations: Ana Popović (Inst@ananana_14, @ananana_design)

Illustration of Cover page: Tea Nikolić (Inst@prismriver_)

©Circular City COST Action CA17133

Grant Holder Institution:

Universität für Bodenkultur Wien (BOKU)

Department of Water, Atmosphere and Environment

Institute of Sanitary Engineering and Water Pollution Control

Muthgasse 18, 1190 Vienna, Austria

Chair of the Action:

Dr. Günter Langergraber

Head, Department of Water, Atmosphere and Environment

guenter.langergraber@boku.ac.at

Co-Chair of the Action:

Dr. Nataša Atanasova

University of Ljubljana, Faculty of Civil and Geodetic Engineering

natasa.atanasova@fgg.uni-lj.si

Reuse is authorized provided the source is acknowledged. It can be used for educational purposes for the appropriate reference.

This publication is based upon work from COST Action CA 17133 "Implementing nature based solutions for creating a resourceful circular city (Circular City Re.Solution)" supported by COST (European Cooperation in Science and Technology).

COST (European Cooperation in Science and Technology) is a funding agency for research and innovation networks. Our actions help connect research and initiatives across Europe and enable scientists to grow their ideas by sharing them with their peers. This boosts their research, career and innovation.

www.cost.eu

COST Action CA17133

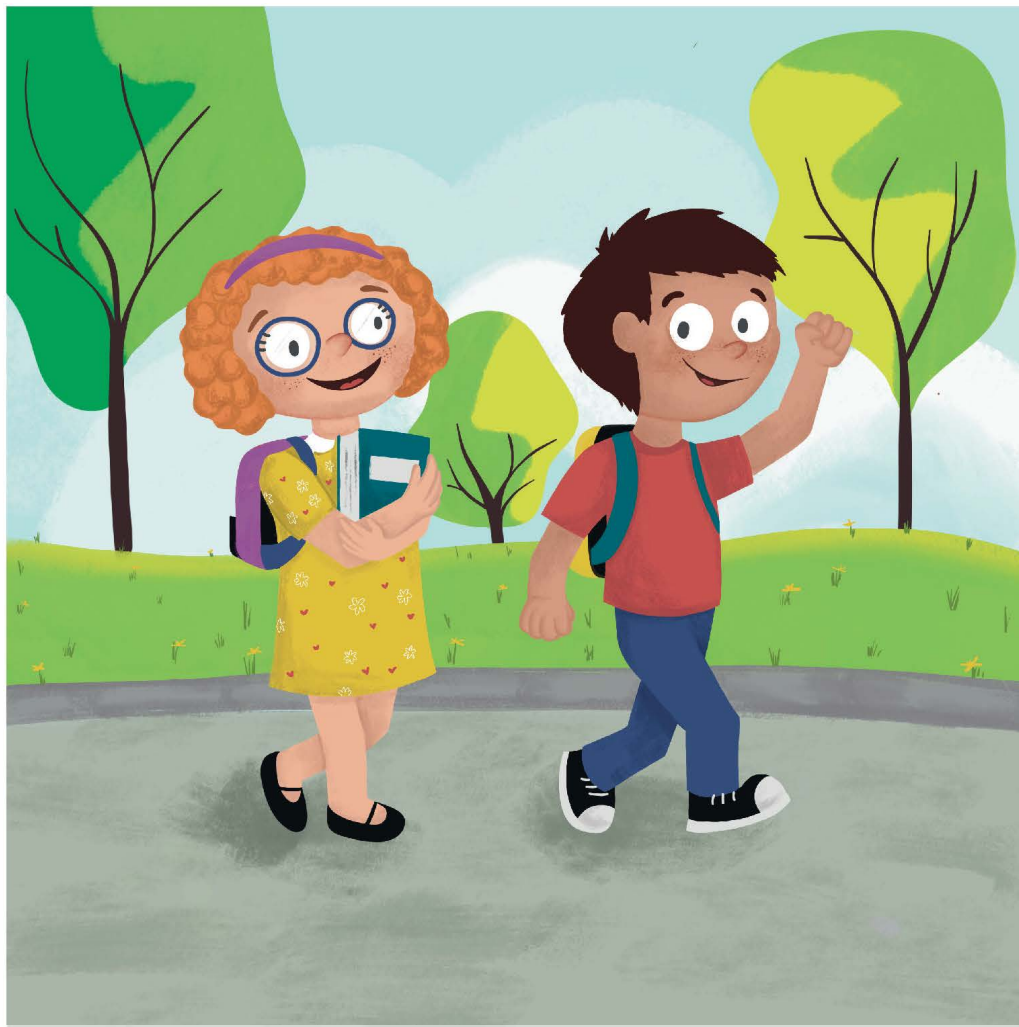
Grant Holder Institution:

DIVAN SUNČAN DAN

Šetajući ulicom, na putu do kuće, Ana i Luka su radosno prepričavali događaje iz škole. Smijali su se svakodnevnim dogodovštinama i uživali u veselom žuboru gradske rijeke, koju su oboje veoma voljeli.

Opušteni razgovor su zamijenile ozbiljne teme. Zagledana u vesele rječne talase, Ana je rekla Luki: "Znaš li koliko je voda važna za naše tijelo? Čak 70% ljudskog tijela čini voda."

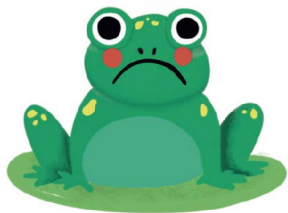

„Čovjek bez hrane može da izdrži i do dvadeset dana, a bez vode samo tri! Nismo ni svjesni koliko je voda važna za sva živa bića.“

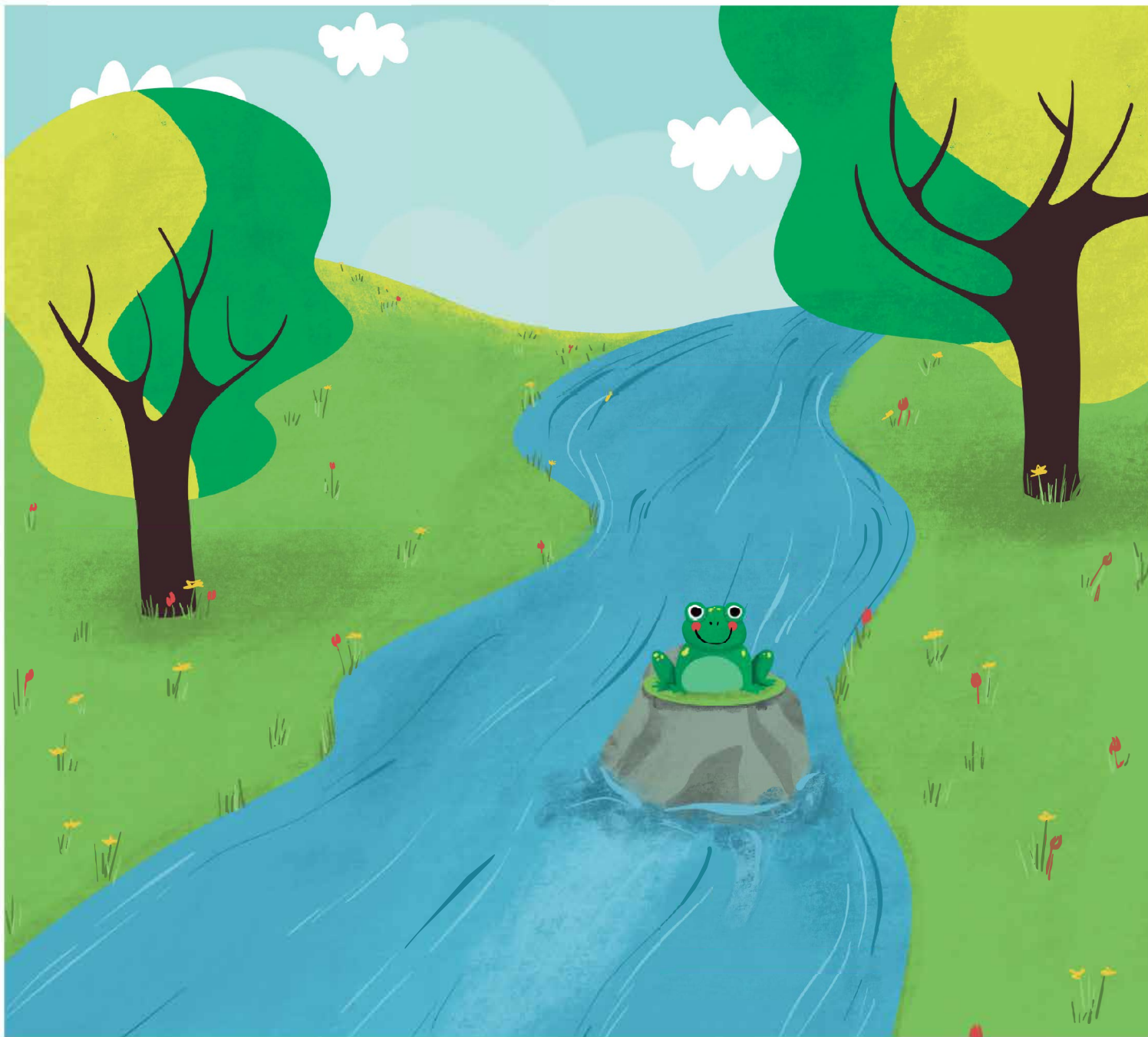

"Otpadne vode iz domaćinstava i industrijskih postrojenja nemarno ispuštamo direktno u prirodne vodene tokove - potoke, rijeke i jezera. Time ugrožavamo sve organizme koji žive u vodi: rakove, ribe, cio vodeni biljni svijet, kao i živa bića koja zavise od vode, ali u njoj ne žive."

"Isto tako, nije dobro ni za žabe na obali, da imaju ovako zagađenu vodu."

„Sve bi moglo da bude drugačije kada bismo vodu koju smo koristili, prečistili pre nego što je izlijemo u vodene tokove. Tako bi sačuvali površinske i podzemne vode za buduće generacije. Voda je jedan od najvažnijih resursa na planeti Zemlji.“

Dok je sa interesovanjem slušao Anu, Luka se iznenada okliznuo i umalo pao. Na sreću, Ana je pružila ruku, uspjela da ga zadrži i pomogla mu da se ne povrijedi.

Luka se okrenuo da vidi šta mu je bilo na putu i vidio je plastičnu flašu kako se kotrlja po trotoaru.

Ne razumijem zašto je neko bacio plastični otpad na trotoar gde ljudi hodaju. Neko bi mogao da padne i da se povrijedi“, rekao je Luka Ani.

„Zna li taj nitkov da je plastici potrebno više od 100 godina da se razgradi u prirodi?!“

„Plastika može da se reciklira i da se tako dobije novi proizvod. A to uopšte nije teško. Ljudi bi trebalo da odlažu plastični otpad samo na mjesta predviđena za to, u kontejner ili kantu za reciklažu. To radim stalno i nije mi teško da sortiram otpad u kontejnere za papir, metal, plastiku i staklo. Osjećam se dobro kada to radim. Znam da sam uradio nešto dobro i korisno za sebe i sredinu u kojoj živim“

„Na taj način bi smanjili svoj doprinos klimatskim promjenama. Ekstremne suše i poplave su rezultat ljudskih aktivnosti koje mijenjaju klimu. Ove promjene mogu dovesti i do nestanka nekih biljnih i životinjskih vrsta", zaključio je Luka

„Ana, pretjerano koristimo prirodne resurse: vodu, rude, pijesak i šljunak, šume... Imamo samo jednu planetu, a trenutno je trošimo kao da imamo dvije. Dugo živimo na kredit i pozajmljujemo resurse od budućih generacija. Kakvu im budućnost ostavljamo, ako uništimo jedini dom u kome mogu da žive?“

Dok su razgovarali, počela je kiša, pa su otrčali u najbliži park da se sakriju ispod krošnje drveća.

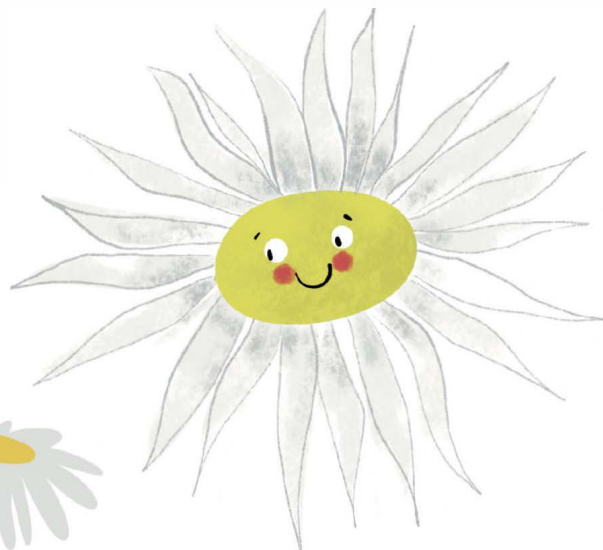

Ana je rekla Luki: „Mnogo volim prirodu, ali volim i svoj grad. U prirodi volim drveće, travu, zelenilo, a u gradu volim svoju školu, drugare, vožnju bicikla, igre loptom... Najviše bih voljela kada bih mogla da spojim prirodu i grad, nešto kao prirodni grad.“

Luka je odgovorio: „U današnje vrijeme, to se lako može postići. Ako se svi potrudimo, možemo da živimo u zelenom gradu. Ne znam znaš li da i zidovi i krovovi mogu da postanu zeleni. Zamisli da tvoja omiljena biljka raste na zidu ili krovu, ili ukusne crvene jagode koje rastu na zidovima ili krovovima oko tebe. Zar to ne bi bilo divno?“

„To zvuči fantastično“, rekla je Ana oduševljeno. "Posadila bih bijele rade; one su mi omiljene. Za majku bih posadila mirisno bilje, origano ili bosiljak, ona ih mnogo koristi u jelima koja pravi. To bi bilo sjajno!"

„Možemo da uzgajamo naše omiljene biljke, dok nas zeleni zidovi i krovne bašte štite od promjena temperature. Naša kuća je toplija zimi, a hladnija ljeti. Na ovaj način štedimo energiju i smanjujemo uticaj na klimatske promjene!“

Kiša je prestala, pa su Ana i Luka nastavili šetnju parkom. Vidjeli su i neke drugare iz škole, koji su sjedjeli na klupi i uživali u svojoj zdravoj voćnoj zakusci.

Ana im je rekla: "Znate li da se jedna trećina hrane koja se proizvodi u svijetu baca?" Zamislite da smo sav taj višak hrane dali onima kojima je potrebna, ili ga upotrijebili u neke druge svrhe. Ova kora od banane i ostatak jabuke mogu da budu hrana za biljke. Priroda nas hrani, a mi hranimo prirodu. Savršen krug! U stvari, priroda ima rješenje za sve. Bilo bi lijepo kada bismo sve naše prijatelje nagovorili da tako žive, a da bismo u tome uspjeli, moramo da se obrazujemo."

Luka je odgovorio: „Da, volio bih da budem arhitekta i da napravim svoju zelenu zgradu!“. Ana je dodala: To je odlična ideja! ja bih željela da budem biolog i da proučavam prirodu“. Petar se uključio: „Biću inženjer i praviću postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda!“. Nestrpljivo slušajući svoje prijatelje, Mia je na kraju rekla: „A ja ću biti ekonomista da bih pomogla svima vama da zajedno stvorite kružni-održivi-cirularni grad.“

SAVET ZA PRAVE LJUBITELJE PRIRODE

- Saznajte nešto o kružnim-cirularnim gradovima gledajući video:
<https://www.youtube.com/watch?v=R3NXLb-W1pg>
- Osim origana i bosiljka, tu su još neke mirisne biljke. Saznajte koje postoje i potražite ih u svom komšiluku!
- Posadite drvo u svojoj okolini, vodite računa o njemu i njegujte ga! Neka raste zajedno sa vama!
- Odvojite otpad i odložite ga u namjenske kontejnere za otpad koji može da se reciklira! Pokušajte svaki dan da uradite nešto korisno za životnu sredinu!
- Sačuvajte vodu! Ako ne isključite vodu dok perete zube, iz slavine će za nekoliko minuta isteci oko 11 litara čiste vode. Obavezno isključite slavinu dok perete zube!
- Štedite struju! Isključite svjetla i električne uređaje kada izađete iz sobe ili vam nisu potrebni!
- Proučite teme iz oblasti zaštite životne sredine i dogovorite sa prijateljima predavanja za vaše male komšije. Neka vam ova knjiga za djecu u tome pomogne!
- Pokušajte da provedete što više vremena u prirodi. Smijte se i radujte!

ZA MALE DETEKTIVE - PRONADITE RAZLIKE

NACRTAJTE SVOJ
KRUŽNI GRAD

